

Sygn. akt: **I C 473/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Piotr Żywicki
Protokolant:	st. sekr. sąd. Joanna Konarzewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 lutego 2014 r. w O.

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.

przeciwko (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. odmawia odrzucenia pozwu;

II. oddala powództwo,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

/-/ SSR Piotr Żywicki

Sygn. akt I C 473/13

UZASADNIENIE

Powód: Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. kwoty 1.200 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 600 zł od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 600 zł od dnia 11 marca 2013 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu. Nadto domagał się ustalenia, że powód i pozwany ponoszą odpowiedzialność za płatność renty, powód na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 31 stycznia 2013 r., sygn. IX Ca 591/12, a pozwany na podstawie umowy ubezpieczenia z dnia 7 kwietnia 2009 r., nr polisy OC-B nr (...) z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego zwalnia drugiego.

W uzasadnieniu swego żądania wskazał, że strony wiązała umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wraz z klauzulą rozszerzającą zakres ubezpieczenia o ryzyko odpowiedzialności cywilnej pracodawcy. Wyrokiem z dnia 20.03.2012r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od (...) sp. z o.o. w O. (tj. powoda w niniejszym postępowaniu) na rzecz poszkodowanego wypadkiem przy pracy pracownika m.in. kwotę 800 zł miesięcznie tytułem renty wyrównawczej. Renty takiej nie zasądził od ubezpieczyciela (pozanego w niniejszym postępowaniu). Na skutek zaś

apelacji Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 31.01.2013r. zmienił zaskarżony wyrok w pkt II zasadzając rentę w wysokości po 600 zł miesięcznie tytułem renty za zmniejszenie się widoków na przyszłość poszkodowanego.

Ponieważ umowa ubezpieczenia cywilnego powoda z pozwanym zakładem ubezpieczeń obejmuje swym zakresem obowiązek zapłaty renty w tym z tytułu zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość poszkodowanego, jako objęta zakresem umowy winna być wypłacana przez pozwanego ubezpieczyciela. Powód uścił na rzecz poszkodowanego renty za miesiące luty i marzec po 600 zł każda i w niniejszym procesie domaga się zwrotu ich od pozwanego.

W ocenie powoda, ustalenie odpowiedzialności pozwanego za rentę należną B. R. jest niezbędne z uwagi na dotychczasową niewymagalność poszczególnych rat renty. Z uwagi na ten stan, powód nie może ich dochodzić. Natomiast w przypadku nadejścia ich wymagalności, powód byłby zmuszony dochodzić wypłaconych kwot renty w odrębnych przepisach. Ustalenie odpowiedzialności za rentę na rzecz pozwanego zakończy istniejący spór.

Pozwany: (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o odrzucenie pozwu w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany stwierdził, że wszelkie kwestie związane z roszczeniem powoda zostały już prawomocnie rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 20 marca 2012 r., sygn. X C 636/10 oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 31 stycznia 2013 r., sygn. IX Ca 591/12, wydanym na skutek apelacji wniesionej przez Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. Wówczas, obecny powód oraz obecny pozwany występowali po stronie pozwanej, zaś powodem był poszkodowany wypadkiem przy pracy pracownik obecnego powoda, który domagał się m.in. zasądzenia od obojga pozwanych renty wyrównawczej. W ocenie pozwanego, powód dążył do uzyskania od tut. Sądu Rejonowego orzeczenia, którego treść byłaby sprzeczna z sentencją uprzednio wydanego prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 20 marca 2012 r., sygn. X C 636/10, co jest niedopuszczalne z uwagi na art. 365 § 1 kpc oraz art. 366 kpc.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 7 kwietnia 2009 r. strony zawarły umowę ubezpieczenia OC, obejmującą okres od dnia 21 kwietnia 2009 r. do dnia 20 kwietnia 2010 r. Pozwany rozszerzył zakres ubezpieczenia o ryzyko odpowiedzialności OC pracodawcy, tj. powoda. W dniu 10 sierpnia 2009 r. na terenie budowy powoda, jego pracownik B. R. doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy.

(bezsporne)

W dniu 5 listopada 2009r. poszkodowany B. R. wniósł przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. pozew o zapłatę kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz comiesięczną rentę w wysokości 1.000 zł płatną z góry do 10-tego każdego miesiąca tytułem niezdolności do pracy, zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość oraz zwiększenia się jego potrzeb. Postanowieniem z dnia 04.02.2011r. Sąd Rejonowy w Olsztynie wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego pracodawcę powoda, tj. (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.

(dowód: k. 2-3 akt sprawy X C 636/10; postanowienie k. 128 akt sprawy X C 636/10)

Wyrokiem z dnia 20 marca 2012 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od (...) sp. z o.o. i (...) S.A. na rzecz poszkodowanego kwotę 38.475 zł z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia 12 kwietnia 2010 r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego. Jednocześnie w pkt II zasądził od pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. rentę wyrównawczą w wysokości 800 zł miesięcznie od uprawomocnienia się wyroku płatną z góry do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności. W pkt III oddalił powództwo w stosunku do obojga pozwanych w pozostałej części oraz w następnych punktach rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu.

Na skutek wniesionej przez pozwanego (...) sp. z o.o. apelacji, Sąd Okręgowy w Olsztynie, wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013r. w sprawie IX Ca 591/12 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że zasądził od pozwanego (...) sp. z o.o. na rzecz poszkodowanego B. R. rentę w wysokości 600 zł, płatną poczynając od lutego 2013r. z góry do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie i apelację w pozostałym zakresie.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego z dnia 20 marca 2012r. wraz z uzasadnieniem k. 360 i k. 367-371v. akt sprawy X C 636/10; wyrok Sądu Okręgowego z dnia 31 stycznia 2013r. wraz z uzasadnieniem k. 428 i k. 433-441v. akt sprawy X C 636/10)

Pismem z dnia 24 lipca 2012r., powód wezwał pozwanego do zapłaty renty wyrównawczej zasadzonej na rzecz poszkodowanego po 800 zł miesięcznie wskazując na odpowiedzialność pozwanego z tytułu zawartej z powodem umowy ubezpieczenia. Pozwany pismem z dnia 31 sierpnia 2012 r. odmówił zapłaty powołując się na wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 20 marca 2012r. w którym oddalone zostało w stosunku do niego powództwo poszkodowanego w zakresie renty.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 24 lipca 2012 r. – k. 22, pismo (...) S.A. z dnia 31 sierpnia 2012 r. – k. 23)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach niniejszej sprawy oraz aktach szkody, których żadna ze stron nie kwestionowała.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało ustosunkować się do podniesionego przez pozwanego zarzutu powagi rzeczy osądzonej i związanej z tym ewentualnej konieczności odrzucenia pozwu w oparciu o art. 199 § 1 pkt 2 kpc. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie przesłanka ta nie występowała.

Zgodnie ze poglądami doktryny a także judykatury, o wystąpieniu stanu powagi rzeczy osądzonej rozstrzyga tożsamość stron oraz tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia. Dopiero kumulacja obu tych przesłanek przesądza o istnieniu tej przeszkody procesowej prowadzącej do nieważności postępowania (tak m.in. SN w wyroku z dnia 5 kwietnia 2011 r., sygn. III UK 106/10).

Podzielić należało pogląd powoda co do braku tożsamości podmiotowej niniejszej sprawy ze sprawą już prawomocnie zakończoną. Dla uznania bowiem zaistnienia powagi rzeczy osądzonej – wbrew twierdzeniom pozwanego – konfiguracja ról procesowych miała istotne znaczenie. O ile w niniejszej sprawie (...) sp. z o.o. oraz (...) S.A. występują po przeciwnych stronach, o tyle w poprzedniej, zakończonej prawomocnie sprawie obecny powód i obecny pozwany występowali po stronie pozwanej.

Powaga zaś rzeczy osądzonej istnieje pomiędzy podmiotami występującymi po przeciwnych stronach procesu, choćby w nowym postępowaniu występowały w odmiennych rolach procesowych, jednakże nie dotyczy to osób występujących po tej samej stronie (postanowienie SN z dnia 25 sierpnia 1998 r., sygn. I PKN 266/98). Podobnie Sąd Najwyższy wypowiedział się w postanowieniu z dnia 21 kwietnia 1965 r., sygn. I PZ 26/65 stanowiąc, że w myśl art. 366 kpc zapadły w sprawie wyrok nie ma powagi rzeczy osądzonej pomiędzy kilkoma osobami występującymi w procesie po jednej stronie.

Tym samym wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu nie zasługiwał na uwzględnienie, czemu Sąd dał wyraz w pkt I wyroku.

Uwzględnić jednak należało zarzut pozwanego oparty na treści art. 365 §1 kpc. W świetle poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 października 2005 r., sygn. III CSK 139/05 „instytucja związania Sądu (innych

sądów) w świetle art. 365 kpc jest niezależna od instytucji powagi rzeczy osądzonej. Jeżeli w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, to w ogóle nie bada się kwestii mocy wiążącej, a pozew podlega odrzuceniu”.

Art. 365 §1 kpc ustanawia zasadę mocy wiążącej prawomocnego wyroku sądowego. Zgodnie tą zasadą orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe. W praktyce oznacza to, że sąd obowiązany jest uznać, że kwestia prawna - która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej – kształtuje się tak, jak to przyjęto w prawomocnym, wcześniejszym wyroku. W przeciwnym razie wyroki sądowe miałyby walor jedynie opiniujący a nie stanowczy i imperatywny.

Skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie V CKN 1110/00).

Powód odnosząc do podnoszonego przez pozwanego zarzutu opartego na art. 365 §1 kpc wywodził, że przewidziane w tym przepisie związanie innych sądów prawomocnym orzeczeniem dotyczy tylko samej treści sentencji orzeczenia, a nie motywów ustaleń faktycznych zawartych w uzasadnieniu. Pogląd ten, znajdujący oparcie w orzecznictwie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r., sygn. II CKN 655/98) zasługuje na uwzględnienie.

W tym miejscu wskazać należy, że w poprzedniej sprawie rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w Olsztynie roszczenie poszkodowanego skierowane przeciwko obojgu wówczas pozwanym (...) sp. z o.o. jak i (...) S.A. dotyczyło m.in. zasądzenia renty tytułem niezdolności do pracy, zmniejszenia się widoków powodzenia na przyszłość oraz zwiększenia się potrzeb. Fakt domagania się przez poszkodowanego renty z trzech podstaw został także wyeksponowany w apelacji ówczesnego pozwanego (...) sp. z o.o. W apelacji tej stwierdzono także, że Sąd I instancji uznał zasadność roszczenia poszkodowanego jedynie w zakresie renty wyrównawczej, w pozostałej części powództwo oddalając (k. 381v.-382 akt X C 636/10).

Powyższe stwierdzenie należy uzupełnić – w ślad za sentencją ww. wyroku – że oddalenie w pozostałym zakresie powództwa oznaczało brak podstaw do zasądzenia jakiegokolwiek z trzech wyżej wymienionych postaci rent od drugiego z pozwanych, tj. (...) S.A. (pozwanego w niniejszej sprawie). Innymi słowy wyrok Sądu I instancji w sprawie X C 636/10 oznaczał tyle, że w zakresie zgłoszonego przez poszkodowanego żądania zasądzenia od obojga pozwanych renty z tytułu niezdolności do pracy, zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość oraz zwiększenia się jego potrzeb zasadnym było zasądzanie tylko renty wyrównawczej i tylko od pozwanego (...) sp. z o.o. Sentencja powyższego wyroku nie pozostawia żadnej wątpliwości, że drugi z pozwanych, tj. (...) S.A. z tytułu jakiegokolwiek z trzech rodzajów renty odpowiedzialności względem poszkodowanego nie ponosi.

Okoliczności tej nie zmienia fakt zmiany wyroku Sądu I instancji przez Sąd Okręgowy w Olsztynie. Z sentencji bowiem wyroku II instancji wynika, że zmiana dotyczyła tylko wysokości zasądzonej przez Sąd Rejonowy renty, którą zmniejszono z 800 zł do 600 zł. W pozostałym zakresie zarówno powództwo jak i apelację oddalono.

Związanie prejudycjalne innego sądu w innej sprawie treścią wydanego uprzednio orzeczenia oznacza, że sąd ten nie może dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia, wówczas gdy w tej innej sprawie występują te same strony albo osoby objęte rozszerzoną prawomocnością, a ponadto pomiędzy prawomocnym orzeczeniem oraz toczącą się sprawą zachodzi szczególny związek polegający na tym, że prawomocne orzeczenie oddziałuje na rozstrzygnięcie w toczącej się sprawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r., sygn. V CSK 305/11).

W tych okolicznościach nie sposób odmówić racji twierdzeniom pozwanego, że ewentualne uwzględnienie powództwa w niniejszym procesie prowadzić będzie do zakwestionowania istniejącego już prawomocnego rozstrzygnięcia. Sytuacja w której powód domaga się ustalenia, że wraz z pozwanym ponoszą odpowiedzialność względem poszkodowanego za płatność zasądzonej na jego rzecz renty zmierza do ukształtowania łączącego strony stosunku

prawnego w sposób odmienny niż to zostało określone przez Sąd Rejonowy w sentencji prawomocnego wyroku. Żądanie takie jawi się jako niedopuszczalna próba ponownego rozpoznania sprawy prawomocnie zakończonej.

Z uwagi na powyższe powództwo należało oddalić, o czym rozstrzygnięto w pkt II wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 §1 kpc (pkt III wyroku). Na koszty procesu należne pozwanemu składało się wynagrodzenie pełnomocnika (180 zł) oraz opłata od pełnomocnictwa (17 zł).

SSR /-/ P. Ż.